Rapport

Partnerskab for Børneforskning

Aktiviteter, resultater og erfaringer i bevillingsperioden 2022-2026

AUGUST 2026

Læs mere om partnerskabet
Den politiske aftale om Partnerskab for Børneforskning, august 2021, Uddannelses- og Forskningsministeriet

Partnerskab for Børneforskning – bevillinger, organisation og nyheder

KOLOFON

UDGIVER: PARTNERSKAB FOR BØRNEFORSKNING · AARHUS UNIVERSITET
ADRESSE: NY MUNKEGADE 120, BYGN. 1521, 8000 AARHUS
EMAIL: KONTAKT@BORNEFORSK.DK
WEB: BORNEFORSK.DK
FOTO: COLOURBOX

TRYKKERI: FÆLLESTRYKKERIET.AU TRYK
PRINTS: 60 STK.
LAYOUT · AU DESIGN

Indholdsfortegnelse

Om denne rapport 4

Overblik: Partnerskabets mål og resultater 6

Tema I: Styrket kvalitet i børneforskningen 8

Tema II: Mere praksisrelevant forskning i de 0-6-årige 14

Tema III: Øget omsætning af forskning i uddannelse og praksis 22

Om denne rapport

Hvad er opnået med de 149 mio. kr., som Partnerskab for Børneforskning har uddelt siden 2023? Hvordan har midlerne styrket børneforskningen i de 0-6-årige, og hvordan har de understøttet et styrket samarbejde mellem forskning, praksis og uddannelser? Det er de centrale spørgsmål, der besvares i denne rapport, som præsenterer partnerskabets aktiviteter, resultater og erfaringer i bevillingsperioden 2022-2026.

Partnerskab for Børneforskning startede i 2022 og har til formål at uddele 200 mio. kr. i perioden 2022-2026 for at understøtte praksisrettet forskning om de 0-6-årige børn, samt 6 mio. kr. til fritidspædagogisk forskning.

Partnerskabet støtter forskning, der bidrager til et bedre børneliv, til en styrket grundfaglighed i pædagogers uddannelse og efteruddannelse, og til styrket viden om kvalitet i dagtilbud og vigtige faktorer for børns udvikling. Partnerskabet varetages af en bestyrelse, et repræsentantskab samt to vurderingspaneler – et videnskabeligt panel og et praksispanel. I repræsentantskabet sidder medlemmer fra alle de centrale organisationer og institutioner omkring de 0-6-årige, hvis opgave er at rådgive bestyrelsen (se figur).

I skrivende stund (medio 2026) har partnerskabet uddelt 149 mio. kr. til i alt 12 forskningsprojekter i 0-6 års området, tre forskningsprojekter i fritidsområdet, et forskningsunderstøttende projekt og fire ph.d.-stipendiater. I alt er 23 forskere tilknyttet – langt de fleste er ph.d.er. En fjerde og foreløbig sidste uddelingsrunde gennemføres i efteråret 2026.

Tre temaer for rapporten

Formålet med rapporten er at give et samlet billede af de uddelte midlers gennemslagskraft i den indeværende bevillingsperiode. Efter et kort overblik over partnerskabets resultater er rapporten bygget op om tre temaer, der hver især belyser de konkrete aktiviteter bag resultaterne:

- Hvordan har partnerskabet gennem de uddelte midler styrket kvaliteten i børneforskningen?
- Hvordan har midlerne understøttet mere praksisrelevant forskning i de 0-6-årige børn?
- Hvordan har de støttede projekter styrket omsætningen af forskning i uddannelse og praksis?

For hvert tema gennemgås i det følgende aktiviteterne, de opnåede erfaringer og det arbejde, der stadig udestår. Hvert tema belyses desuden af data fra de tre første uddelingsår.

Partnerskabets organisation

BESTYRELSE

9 personer
en forperson · en næstforperson

Opgave: At lede Partnerskabet og sikre gennemførelsen af de opgaver og formål, der er defineret for Partnerskab for Børneforskning.

REPRÆSENTANTSKAB

21 organisationer

Opgave: At rådgive bestyrelsen og sikre en systematisk dialog med Partnerskabets aftagere.

2 VURDERINGSPANELER

Et videnskabeligt panel med 5-7 nationale og internationale anerkendte forskere og mindst én repræsentant for praksis.

Et praksispanel med 7 personer, herunder dagtilbudsledere, pædagogisk personale, repræsentanter fra pædagoguddannelsen, én dagtilbudschef og mindst én anerkendt forsker.

Opgave: at bedømme de indkomne ansøgninger på baggrund af de af bestyrelsen udarbejdede vurderingskriterier på henholdsvis videnskabelige kvalitet og praksisrelevans.

SEKRETARIAT

Ca. 2 årsværk

Opgave: Betjening af partnerskabets organer, administrativ behandling af ansøgninger og bevillinger samt facilitering af bred strategisk dialog om børneforskning

Overblik: Partnerskabets mål og resultater

Den politiske aftale om partnerskabet definerede fire centrale mål for arbejdet. For hver af disse mål har partnerskabet opnået en række resultater.

Ny viden til et bedre børneliv

De støttede projekter har bidraget til nye forståelser af dagtilbud og pædagogik. Den særlige partnerskabsmodel sikrer, at projekterne både har høj videnskabelig kvalitet og opleves relevante og brugbare for praktikere – konkret via en dobbelt bedømmelsesproces, hvor alle projektansøgninger vurderes af både et videnskabeligt panel og et praksispanel.

Blandt de mange emner for projekterne kan nævnes småbørnsliv i det digitaliserede samfund, børns deltagelsesmuligheder og medbestemmelse i dagtilbud, samarbejde, organisering og ledelse blandt det pædagogiske personale samt en kvantitativ undersøgelse af de yngste børns levevilkår. Den genererede viden vil på sigt skabe bedre vilkår og rammer for de 0-6-årige børn, som er et overordnet formål for partnerskabets virke.

Styrket viden om kvalitet i dagtilbud

Alle støttede projekter udføres i samarbejde mellem en forskningsinstitution, en uddannelsesinstitution og en praksisorganisation. Det har skabt stærke forskningsmiljøer, hvor forskellige fagligheder arbejder ligeværdigt sammen om at generere ny viden om kvalitet og vilkår i dagtilbuddene. Samarbejdsmodellen sikrer bl.a., at dagtilbud og personale på området deltager direkte i forskningsprocessen og bærer ny viden tilbage til deres faglige bagland.

Det stærke samarbejde mellem forskning, praksis og uddannelse skaber også en fælles forståelse af, at forskningsviden kun er en af flere typer viden i et praksisfelt, hvor det fagprofessionelle personales faglighed, erfaringer og kendskab til den konkrete børnegruppe er lige så vigtig. Samspillet mellem disse forskellige vidensformer i projekterne skaber grobund for en løbende kvalitetsudvikling af området, som er en centralt mål for partnerskabet.

Styrket grundfaglighed i pædagoguddannelsen

Samarbejdsmodellen omkring projekterne sikrer også en stærk forankring i de pædagogiske grund- og efteruddannelser. Dels deltager undervisere og ofte også studerende direkte i projekternes dataindsamling og analyse, og dels formidler alle projekter deres resultater tilbage til uddannelsesmiljøerne, fx i form af nye undervisningsmaterialer og didaktiske formater. Det styrker grundfagligheden i både pædagoguddannelsen og i pædagogernes efteruddannelse, som er endnu et centralt formål med partnerskabet.

Deltagelse i den offentlige samtale

Partnerskabet har løbende deltaget i den offentlige samtale om de yngste børn, bl.a. via debatindlæg, deltagelse på konferencer og i faglige fora, på Folkemødet og med en stand på KL's Børn & Unge Topmøde. Aktuelt forbereder partnerskabet at afholde en høring på Christiansborg i samarbejde med relevante ordførere. Det er dog først og fremmest resultaterne fra de støttede projekter, der skal ud at leve i debatten, og det arbejde tager først for alvor fart, når det foreligger færdige forskningsresultater. Forventningen er derfor, at partnerskabet i endnu højere grad kan opfylde målet om at bidrage til den offentlige samtale i en evt. ny bevillingsperiode.

Opsummering: Mål, aktiviteter og fremtidigt fokus

MÅL I DEN POLITISKE AFTALE	AKTIVITETER OG RESULTATER	FREMTIDIGT FOKUS
Bidrage til et bedre børneliv, herunder nye forståelser af dagtilbud og pædagogik	• Et styrket forskningsmiljø om de yngste børn – 20 projekter igangsat, i alt 21 ph.d.er og 2 postdocs • En bred vifte af forskningsprojekter om børns trivsel og levevilkår og om organisering og ledelse i dagtilbud • Alle ansøgninger bedømmes af et videnskabeligt panel og et praksispanel, som sammen sikrer høj kvalitet og høj praksisrelevans	• Fortsat opbygning af forskningsmiljøer, bl.a. ved at udbyde flere postdocs og understøtte international udbredelse af forskningen • Styrket fokus på metodisk bredde – flere kvantitative projekter • Flere projekter med fokus specifikt på 0-2-årige
Styrke viden om kvalitet i dagtilbud og børns udvikling, som kan understøtte den løbende kvalitetsudvikling og personalets professionelle udvikling	• Stærk samarbejdsmodel, hvor universiteter, uddannelsesinstitutioner og praksisorganisationer deltager ligeværdigt i alle projekter – i alt 28 kommuner og knap 400 dagtilbud er med • Alle fagligheder inddrages i forskningsprocessen og bærer ny viden ud i deres bagland – understøttet af ambitiøse formidlingsplaner	• Flere formidlingsaktiviteter rettet mod praksis og uddannelse i takt med, at projekter afsluttes – bl.a. konferencer, undervisningsmateriale, idekataloger mv. • Fortsat udvikling af nye samarbejdsformer i projekterne, der understøtter viden til praksis
Styrke grundfaglighed i pædagoguddannelsen og i pædagogernes efteruddannelse	• Studerende deltager i mange projekter og arbejder bl.a. med dataindsamling, metodeudvikling og afprøvning i praksis • Deltagende forskere fra professionshøjskolerne bærer ny viden med ind i undervisningen	• Projekternes resultater inddrages løbende i undervisningen via den planlagte formidling • Fortsat fokus på tilbageløbet af viden til uddannelserne, bl.a. via skærpede krav til projekterne
Bidrage til den offentlige samtale om børneliv, familieliv, pædagogik og dagtilbud	• Partnerskabet er aktivt i faglige fora, på Folkemødet, ved KL-topmøder, i fagmedier og meget andet. Projekterne deltager løbende i debatten.	• Øget deltagelse i debatten i takt med, at projekterne præsenterer resultater

Tema I: Styrket kvalitet i børne-forskningen

De uddelte midler har styrket kvaliteten af børneforskningen og øget forskningskapaciteten på området. Partnerskabet har løbende prioriteret de forskningstemaer, der understøtter områdets udvikling.

Aktiviteter og resultater

Partnerskabet har gennem de uddelte midler styrket børneforskningen på flere måder.

Kapacitetsopbygning

De uddelte midler har styrket forskningskapaciteten markant på området. Konkret er der som nævnt uddelt midler til 20 projekter på tværs af de forskellige uddelingstyper (figur 1).

FIGUR 1: STØTTEDE PROJEKTER

ÅR	0-6 ÅR	FRITIDSTILBUD 0-18 ÅR	UNDERSTØTTENDE FORSKNINGS-AKTIVITETER	SELVSTÆNDIGE PH.D.-STIPENDIER
2023	4			
2024	4	3	1	
2025	4			4
I alt	**12**	**3**	**1**	**4**

Note: Fritidstilbud var en engangsbevilling i 2024. Understøttende forskningsaktiviteter har ikke kunnet søges i 2025. Selvstændige Ph-d-stipendier er først opslået fra 2025.

Der er oprettet i alt 21 ph.d.er og 2 postdocs på baggrund af bevillingerne (figur 2). Fire af disse er selvstændige ph.d.-projekter, mens de resterende er del af større forskningsprojekter.

FIGUR 2: BEVILLIGEDE PH.D.ER OG POSTDOCS

ÅR	PH.D.ER	POST. DOCS
2023	8	1
2024	6	1
2025	7	0
I alt	**21**	**2**

Det er et krav til alle projektansøgere, at projektet skal gennemføres i samarbejde mellem en forskningsinstitution, en uddannelsesinstitution og en praksisorganisation. Dette krav har skabt projekter, der styrker relationerne mellem forskningsmiljøer på universiteter og professionshøjskoler og dermed også bringer forskningen tættere på pædagoguddannelsen og professionsudøvelsen. I løbet af de tre gennemførte ansøgningsrunder har forskningsmiljøerne i høj grad dannet alliancer på tværs af de traditionelle siloer for at imødekomme kravene. (Læs mere på side 14).

Vurdering af forskningskvalitet

Alle ansøgninger vurderes af både et videnskabeligt panel og et praksispanel, og begge paneler skal vurdere et projekt støtteværdigt, før det kan indgå i bestyrelsens endelige udvælgelse af projekter, der modtager bevilling. Den dobbelte bedømmelsesproces sikrer, at de støttede projekter både har høj forskningsmæssig kvalitet og arbejder med temaer, der opleves relevante og brugbare for praktikere. (Læs mere om praksispanelet på side 18).

I det videnskabelige panel sidder seks til syv forskere fra ind- og udland, der tilsammen dækker feltet metodisk og emnemæssigt. Dertil kommer et medlem fra pædagogisk praksis, som har til opgave at give forskerne sparring om relevans (læs mere på side 18). Det videnskabelige panel vurderer ansøgninger ud fra en række faste kvalitetskrav: Der lægges vægt på, at det videnskabelige niveau er højt, at projektet styrker dansk forskning indenfor småbørns- og dagtilbudsområdet, og at det samtidig er relevant for udviklingen af praksis, de pædagogiske uddannelser eller den kommunale forvaltning af dagtilbudsområdet. Hovedansøgeren skal være på internationalt, anerkendt forskerniveau og have erfaring med forskningsledelse.

Partnerskabet har på tværs af de tre uddelingsår imødekommet godt hver femte forskningsprojektansøgning på dagtilbudsområdet, mens knap hver fjerde ansøgning om selvstændigt ph.d.-projekter i 2025 modtog en bevilling (figur 3).

FIGUR 3: PROCENT AF ANSØGNINGER, DER HAR MODTAGET BEVILLING

ÅR	0-6 ÅR	FRITIDSTILBUD 0-18 ÅR	UNDERSTØTTENDE FORSKNINGS-AKTIVITETER	SELVSTÆNDIGE PH.D.-STIPENDIER
2023	18%			
2024	22%	38%	100%	
2025	28%			29%

Bred interessentinddragelse i udvikling og prioritering af forskningstemaer
Partnerskabet har løbende defineret og prioriteret de forskningstemaer, der danner grundlag for uddelingen af midler. Her har partnerskabsmodellen vist sig at være en stor styrke, fordi den giver mulighed for at inddrage alle faglige stemmer i arbejdet og dermed indkredse temaer, der er relevante for både forskning og praksis. Repræsentantskabet bidrager også aktivt som rådgivende instans til forskningsstrategien og prioriteringen af nye temaer. Det foregår bl.a. på årlige fællesmøder, hvor bestyrelse og repræsentantskab sammen drøfter strategien, erfaringer fra tidligere runder og retningen for det kommende forskningsprogram. (Læs mere på side 21).

Der er uddelt midler indenfor en række forskningstemaer i de tre uddelingsår, der sammen dækker forskellige aspekter af området (figur 4). Med den løbende udvikling af temaer har partnerskabet skabt plads til innovative projekter, som bidrager med helt ny viden og nye forståelser af dagtilbud og pædagogik. I 2023 blev der fx givet midler til et projekt om småbørnsliv i det digitaliserede samfund, som bl.a. kortlægger omfanget af digitale medier i små børns liv hjemme og i dagtilbud og udforsker, hvordan de præger forskellige børns deltagelsesformer og sociale samspil. I 2025 er der givet midler til en kvantitativ levekårsundersøgelse af de 0-5-årige, som der kun findes ganske få af blandt små børn i Danmark. I 2025 og 2026 har partnerskabet udbudt temaet "Viden til praksis" til projekter med fokus på, hvordan forskningsresultater i samspil med praksis kan understøtte den faglige dømmekraft i dagtilbuddene.

FIGUR 4: ANSØGNINGER FORDELT PÅ FORSKNINGSTEMAER

ÅR	2023	2024	2025
BØRNELIV I DAGTILBUD: TRIVSEL, BØRNEFÆLLESSKABER OG DELTAGELSESMULIGHEDER	16	16	
ORGANISERING, LEDELSE OG RAMMEVILKÅR	9	11	11
0-6 ÅRIGE BØRNS LEVEVILKÅR (TIDL: DET NUTIDIGE BØRNELIV)	6	5	2
VIDEN TIL PRAKSIS			2
ANDET (PH.D.-STIPENDIER)			6

Note: En ansøgning har kunnet søge indenfor flere forskningstemaer. Tema om Børneliv i dagtilbud har været udbudt i 2023 og 2024. Tema om Viden til praksis har været udbudt i 2025 og 2026. Fritidsprojekterne fra 2024 har kun haft mulighed for at ansøge i temaet om trivsel, fællesskaber og deltagelsesmuligheder. De selvstændige ph.d.-stipendier har kunnet søge i de oplistede temaer eller "andet".

På tværs af alle forskningstemaerne har de støttede projekter primært benyttet kvalitative metoder og mixed methods (figur 5). Indenfor disse kategorier er der dog stor metodisk variation og innovative bud på, hvordan forskning, praksis og uddannelse reelt kan samarbejde om at indkredse forskningsspørgsmål, indsamle data og analysere fund. (Mere på side 22).

FIGUR 5: PROJEKTERNES METODER

	KVALITATIVE	KVANTITATIVE	MIXED-METODS
Projekter om 0-6-årige	5	1	6
Fritidsområdet	1	0	2
Selvstændige ph.d.-projekter	3	0	1
I alt	**9**	**1**	**9**

Erfaringer og dilemmaer

I bevillingsperioden har partnerskabet gjort sig en række erfaringer om rammerne for forskningsområdet.

Forskningskvalitet og praksisrelevans

Partnerskabet støtter projekter, der har både høj forskningsmæssig kvalitet og er relevante for praksisfeltet. Erfaringen fra bedømmelsesprocesserne har imidlertid vist, at ikke alle projektideer formår at inkorporere begge disse aspekter: Nogle forskningsdesign kan være metodisk og teoretisk stærke, uden at de nødvendigvis matcher artikulerede behov i praksisfeltet – mens nogle af de spørgsmål, der omvendt opleves presserende i praksisfeltet, kan være svære at omsætte til egentlige forskningsspørgsmål.

Det har været en vigtig del af partnerskabets arbejde at insistere på projekter, der både har høj videnskabelig kvalitet og som undersøger forskningsspørgsmål forankret i praksisfeltet, hvilket kræver et reelt samspil mellem forskere, praktikere og uddannelser. Dette princip har betydet fravalg af projekter.

Yderligere styrkelse af miljøer

Gennem de uddelte midler har partnerskabet styrket kapacitet og volumen i forskningen om de 0-6-årige børn, og forskningstemaerne har sikret en retning og samling i stærke forskningsmiljøer. En varig forankring af den styrkede kapacitet i miljøerne kan dog hverken løftes eller finansieres af partnerskabet alene, men forudsætter også, at miljøerne understøttes af de institutioner, der huser dem.

Det videre arbejde

De uddelte midler har skabt stærkere forskningsmiljøer, men der er brug for yderligere forankring af området. Partnerskabet vil kunne arbejde videre med følgende områder:

Fortsat opbygning af forskningsmiljøer

Fremover vil partnerskabet bl.a. kunne bidrage til opbygning af stærke forskningsmiljøer ved at udbyde projektmidler med økonomi til, at projekterne kan ansætte forskere i post-doc-stillinger – samt ved at udbyde flere ph.d.-stipendier, der kan skabe attraktive karriereveje for unge, talentfulde forskere på området. Målet er at bygge ovenpå det, der allerede er opbygget og dermed bidrage til bæredygtige forskningsmiljøer på længere sigt.

Fortsat fokus på metodisk bredde

Som nævnt ovenfor har de støttede projekter primært taget udgangspunkt i kvalitative metoder eller mixed methods. Der vil fremover også være behov for at sætte fokus på at tiltrække dygtige kvantitative forskere til området og dermed styrke vidensgrundlaget yderligere.

Internationalisering kan styrkes

De uddelte midler har styrket danske forskningsmiljøer og pædagogisk praksis, som foregår på dansk og derfor i sin natur har præference for forskning formidlet på dansk. Internationalisering – i form af deltagelse i konferencer og netværk, fælles projekter, publicering i internationale tidsskrifter osv. – er en naturlig del af et stærkt forskningsmiljø, som Partnerskabet fortsat har fokus på. Samtidig kan det bidrage til, at perspektiver fra den danske pædagogiske tradition kan få større plads i international småbørnsforskning.

Aldersspændet kan styrkes i børneforskningen

Der er en overvægt af projekter med fokus på hele aldersspændet 0-6 år, mens der endnu ikke er mange projekter rettet primært imod de 0-2-årige. Der er således behov for en særlig opmærksomhed på netop dette område fremover.

Tema II: Mere praksisrelevant forskning i de 0-6-årige

De uddelte midler har sikret mere praksisrelevant forskning og skabt en infrastruktur for reelt samarbejde mellem forskning, praksis og uddannelse.

Partnerskabet er etableret for at sikre en stærkere kobling mellem forskning, praksis og uddannelse på småbørnsområdet. Der var brug for, at forskningen blev mere relevant for praksis og stærkere indlejret i de pædagogiske uddannelser, og den opgave er løftet gennem en række aktiviteter.

Aktiviteter og resultater

De uddelte midler har styrket forbindelsen mellem forskning, praksis og uddannelse, som er et styrende princip i både vurderingen og gennemførelsen af projekterne.

Opbygning af konsortier

Alle støttede projekter gennemføres i et ligeværdigt samarbejde mellem minimum en uddannelsesinstitution (en professionshøjskole eller pædagogisk uddannelse) en forskningsinstitution (et universitet eller et sektorforskningsinstitut) og en praksisorganisation (en kommunalforvaltning eller et dagtilbud). Partnerskabet har understøttet den nødvendige relationsopbygning gennem bl.a. en række matchmaking-arrangementer, hvor nøglepersoner fra de tre områder har mødtes og udvekslet konkrete ideer til projekter og fælles ansøgninger.

Dette arbejde har skabt nye forbindelser mellem miljøerne og ført til etableringen af flere konsortier og stærke samarbejder mellem forskning, praksis og uddannelse (figur 6).

Samarbejderne har sikret en bred deltagelse af kommunerne – i alt er 28 kommuner repræsenteret i projekterne (figur 7).

FIGUR 6: PROJEKTER OG SAMARBEJDER
BEVILLINGSÅR 2023

PROJEKTTITEL	UNIVERSITETER OG SEKTORFORSKNINGS-INSTITUTTER	PROFESSIONS-HØJSKOLER	KOMMUNAL OG PÆDAGOGISK PRAKSIS
Småbørnsliv i det digitaliserede samfund	Aarhus Universitet - DPU	Københavns Professionshøjskole	6 dagtilbud i Københavns-området og Nordjylland
Trivsel og legedeltagelse i dagtilbud (TRoLD)	Designskolen Kolding VIVE	VIA UC	5 dagtilbud i Horsens Kommune
Styrkelse af pædagogisk omsorg i dagtilbud	Aarhus Universitet - DPU · Roskilde Universitet	Københavns Professionshøjskole	10 dagtilbud i to nordsjællandske kommuner

FIGUR 6: PROJEKTER OG SAMARBEJDER
BEVILLINGSÅR 2024

PROJEKTTITEL	UNIVERSITETER OG SEKTORFORSKNINGS-INSTITUTTER	PROFESSIONS-HØJSKOLER	KOMMUNAL OG PÆDAGOGISK PRAKSIS
Børns liv i velfærdsstaten (BLIV)	Aalborg Universitet	UC Lillebælt · UC Syd	4 dagtilbud i Odense Kommune og Esbjerg Kommune
Drenge og pigers deltagelse i dagtilbuddets fællesskaber: Pædagogisk kompetenceudvikling, ledelse og forankring	Aarhus Universitet – Kong Frederiks Center for Offentlig Ledelse · VIVE	VIA University College	390 dagtilbud i Aalborg, Hedensted, Faaborg- Midtfyn, Sønderborg, Randers og Silkeborg Kommuner
Ulighedens sorte boks – Børns deltagelsesmuligheder i deres institutionelle hverdagsliv	Roskilde Universitet · VIVE	Københavns Professionshøjskole	3 dagtilbud fra Midtsjælland og Storkøbenhavnsområdet
Forældrefællesskaber og social diversitet i dagtilbud	Aalborg Universitet · Københavns Universitet	Professionshøjskolen UCN · Professionshøjskolen Absalon · VIA UC	4 dagtilbud i Mariagerfjord Kommune og Holbæk Kommune
En sanselig og legende sprogpædagogik	Roskilde Universitet · Aarhus Universitet - DPU	VIA University College	4 dagtilbud og 3 før-skoletilbud, 4 sprogvejledere og ad hoc 10 supplerende dagtilbud i 3 kommuner i Øst- og Vestdanmark
Musikken som løftestang (understøttende forskningsaktivitet)	Aarhus Universitet – DPU · Aarhus Universitet – Enhed for sangforskning	Professionshøjskolen Absalon · VIA University · College UC Syd	Roskilde Kommune Holbæk Kommune 3 musik- og kulturhuse 10 dagtilbud
Ungdomspædagogisk Transformativt Arbejde (UTA) – overskridelse af etnisk andetgørelse (Fritidsprojekt)	Aarhus Universitet - DPU	UC Lillebælt · Københavns Professionshøjskole	3 klubber i Odense Kommune og Københavns Kommune
På kanten af klubben: Fritidspædagogiske organiseringer og børns deltagelsespraksis i fritidsklubber (fritidsprojekt)	Roskilde Universitet · VIVE	Københavns Professionshøjskole	Klubber i Københavns Kommune og Roskilde Kommune
Trivsel gennem deltagelse i fritidsklubbens fællesskaber (fritidsprojekt)	Aalborg Universitet	VIA University College	1 klub i Viborg Kommune og 1 i Århus Kommune

FIGUR 6: PROJEKTER OG SAMARBEJDER
BEVILLINGSÅR 2025

PROJEKTTITEL	UNIVERSITETER OG SEKTORFORSKNINGS-INSTITUTTER	PROFESSIONSHØJ-SKOLER	KOMMUNAL OG PÆDA-GOGISK PRAKSIS
Små børns perspektiver som løftestang for kvalitetsudvikling	Roskilde Universitet	Københavns Professions-højskole · Professionshøj-skolen Absalon	2 dagtilbud i Hillerød Kommune og 2 dagtilbud i Sorø Kommune
Blik for lighed – Fælles evalueringskultur der fremmer lige og mangfoldige børneliv	Roskilde Universitet · Aalborg Universitet	Københavns Professions-højskole	7 dagtilbud i Københavns Kommune og 5 dagtilbud i Fredensborg Kommune
Samarbejde, Organisering og Ledelse (SOL) – Styrket pædagogisk praksis i dagtilbud	Aarhus Universitet – DPU	Københavns Professions-højskole	Dagtilbud og PPR i Kø-benhavn og Fredensborg Kommune
Børns udvikling og trivsel – en dataindsamling om børns levevilkår	VIVE	Københavns Professions-højskole – Center for bedre børneliv	
Musikkens pædagogiske potentialer for børns deltagelse og fællesskaber (selvstændigt Ph.d.-stipendium)	Aarhus Universitet – DPU	UC SYD	2 dagtilbud i Østjylland og 1 dagtilbud på Fyn
Pædagogisk legefaglighed og børns deltagelsesmuligheder i vuggestuen (selvstændigt Ph.d.-stipendium)	Aalborg Universitet	Professionshøjskolen Absalon	3 vuggestuer i vestsjæl-landsk kommune
Development and Practice of Outdoor Risky Play in Danish Early Childhood Education and Care (selvstændigt Ph.d.-stipendium)	Københavns Universitet · Center for Klinisk Forskning og Forebyggelse (CKFF)	VIA UC	Dagtilbud i Vordingborg Kommune
Når specialpædagogiske forestillinger rykker ind på Rød Stue (Selvstændigt Ph.d.-stipendium)	Aarhus Universitet	Professionshøjskolen Absalon	2 kommuner i Region Østdanmark

Note: Institutioner angivet med fed er bevillingshavere

FIGUR 7: DELTAGELSE AF KOMMUNER

Dobbelt bedømmelse
Alle projektansøgninger bedømmes som nævnt af både et videnskabeligt panel og et praksispanel, og for at opnå støtte skal et projekt vurderes støttevædigt af begge. Mens det videnskabelige panel har fokus på den forskningsmæssige kvalitet (se side 9), bedømmer praksispanelet projekterne ud fra kriterier som inddragelse af praksis i alle faser, relevans og anvendelighed for praksis og vidensgrundlaget i pædagoguddannelsen, og muligheden for omsætning og implementering i dagtilbudssektoren.

Den dobbelte bedømmelsesproces sikrer, at de støttede projekter reelt både har forskningsmæssig kvalitet og arbejder med praksisrelevante temaer. Hvert panel rummer desuden en repræsentant for det andet felt i form af en dagtilbudschef, der har plads i det videnskabelige panel, og en forsker, der har plads i praksispanelet. Disse 'omvendte' medlemmer deltager kun her og er ikke aktive i begge paneler, hvilket sikrer en reel adskillelse af panelernes bedømmelser. Forpersonerne for de to paneler ser det begge som en stor styrke at kunne inddrage en anden faglighed i bedømmelsen og på den måde få gensidig forståelse for forskellige vurderinger af relevans og kvalitet (se citat).

> "Jeg synes, det er lykkedes at skabe et rum med meget stor respekt for hinanden. Vores forsker-medlem i praksispanelet bruger sin rolle på en meget fin og nysgerrig måde, og de øvrige medlemmer er gode til at lytte, når hun byder ind. Forskningsansøgninger er jo en særlig genre, og medlemmerne kan have brug for at afklare, om det, de måske undrer sig over i en ansøgning, ligger indenfor genren – så de bruger forskermedlemmets viden til at kvalificere deres egen feedback."
>
> No Emil Sjöberg Kampmann, forperson for praksispanelet og forsknings- og udviklingsleder ved Københavns Professionshøjskole

Rollefordeling i projekterne

Det ligeværdige samarbejde i projekterne understøttes af en række krav til projektansøgningerne. Det skal fremgå klart, hvordan samarbejdet er organiseret, og hvad de deltagende institutioner forventer at få ud af det. Praktikerne skal indgå aktivt i alle projektets faser, og der er mulighed for at søge midler til frikøb af personale.

FIGUR 8: BELØB I BEVILLINGERNE TIL DELTAGELSE AF KOMMUNAL OG PÆDAGOGISK PRAKSIS PR. ÅR

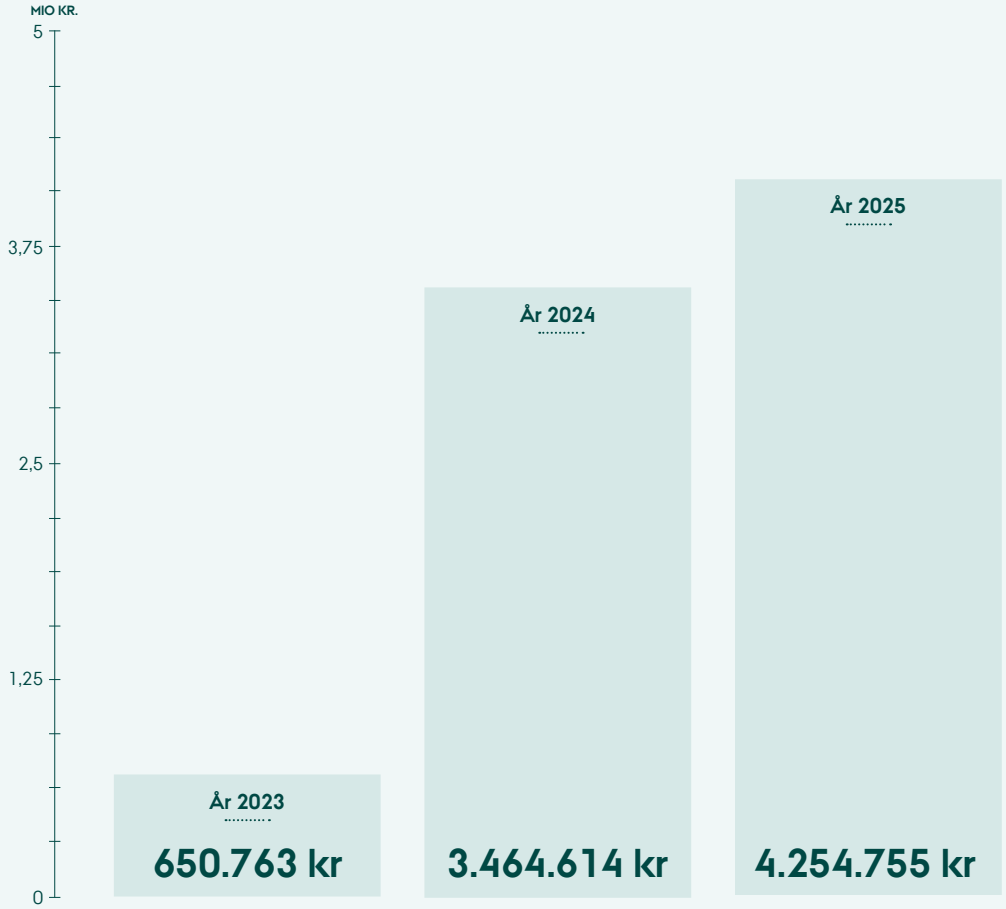

I 2023 og 2024 indgår beløbet i rammen, der var max. 12 mio.

I 2025 og 2026 ansøges beløbet udenfor rammen uden nedre eller øvre beløbsgrænse.

Fritidsprojekterne 0-18 år har haft en maksimal beløbsramme til hele projektet på 2 mio. Det afspejler sig i det beløb, der har kunnet afsættes til deltagelse fra kommunal og pædagogisk praksis.

Partnerskab for Børneforskning har givet midler til en levevilkårsundersøgelse, som er fritaget for deltagelse af kommunal og pædagogisk praksis og projektet har derfor ikke ansøgt midler til det. Ligeledes er der givet midler til et projekt, der baserer sig på et større uddannelsesforløb, hvilket afspejler sig i beløbet ansøgt til deltagelse af kommunal og pædagogisk praksis.

Projekterne udfylder disse rammer på forskellige måder. Fælles for dem er, at praktikere indgår som samarbejdspartnere i projekterne snarere end blot informanter. Flere projekter arbejder således med forskningsdesign, hvor forskere og praktikere i fællesskab indsamler data gennem eksperimenter og prøvehandlinger, der løbende gennemføres og justeres i dagtilbuddene. Her deltager personale og ledelse ofte i forsknings- og refleksionscirkler, hvor de drøfter og genererer ny viden baseret på en fælles dataindsamling. (Læs mere om metoder på side 11).

Det stærke samspil mellem forskning og praksis kan aflæses i projekternes budgetter, hvor der år for år er afsat flere midler til deltagelse af kommunal og pædagogisk praksis (figur 8). Denne udvikling er understøttet af partnerskabets arbejde med rammerne for ansøgningerne.

Indlejring i uddannelserne er også en central del af projekterne. Det sker dels via de deltagende forskere fra professionshøjskolerne, der naturligt drager viden fra projekterne ind i deres undervisning, og dels via de studerende selv. I mange projekter er de studerende direkte involveret i dataindsamling, afprøvning og udvikling i praksis, og flere projekter har desuden dedikerede delprojekter, der handler om at ændre eller afprøve nye didaktiske formater direkte i undervisningen på pædagoguddannelsen og efter- og videreuddannelserne. Endelig arbejder mange projekter med formidling til uddannelserne i form af arrangementer og læremidler (figur 9).

FIGUR 9: DELTAGELSESFORMER FOR PÆDAGOGISKE UDDANNELSER I BEVILLINGERNE (I PRIORITERET RÆKKEFØLGE)

DELTAGELSE AF PÆDAGOGISKE UDDANNELSER
Undervisnings- og inspirationsmaterialer til uddannelserne Udarbejdelse af fx lærebøger, podcasts, idekataloger mv.
Ny viden i undervisningen Implementering af viden fra projekterne på de pædagogiske grund- og efteruddannelser
Aktive studerende i projektet Involvering af studerende i bl.a. dataindsamling, afprøvning af tilgange, metodeudvikling og udvikling af ny uddannelsesdidaktik
Formidlingsevents Inspiration og ny viden til undervisere og studerende via konferencer, temadage eller fyraftensmøder.

Erfaringer og dilemmaer

I bevillingsperioden har partnerskabet gjort sig en række erfaringer om rammerne for samspillet mellem forskning, praksis og uddannelse.

Forståelser af praksisnærhed og relevans

Partnerskabet har skabt rum for dialoger mellem de forskellige miljøer om, hvordan 'praksisnær forskning' kan konkretiseres, herunder hvordan man sikrer relevans i både definitionen af forskningsemnet, undervejs i processen og efterfølgende i omsætning af viden.

Det har skabt en vigtig debat og en gryende fælles erkendelse af, at relevans ikke kun betyder konkret nytte i den enkelte institution, men at begrebet også kan og skal forstås bredere. Fx er det relevant for praksisfeltet som helhed, at den kvantitative forskning på småbørnsområdet styrkes, da det vil give et stærkere vidensgrundlag for de beslutninger det træffes. Samtidig kan det dog være vanskeligt at vise den umiddelbare relevans af kvantitative forskningsresultater for hverdagen i dagtilbuddene.

Partnerskabsmodellen

Selve partnerskabsmodellen har været en helt central forudsætning for effektivt at understøtte nye samarbejder mellem forskning, praksis og uddannelse. Modellen viser sin styrke ved at bringe alle miljøer omkring de 0-6-årige børn sammen, både gennem bestyrelse, repræsentantskab og projekter. De mange ressourcer og faglige stemmer er blevet brugt aktivt til fx at holde oplæg og vidensdele på tværs af miljøerne og har skabt et stærkt fundament for reelle samspil og samarbejder.

Det videre arbejde

Der er fortsat brug for at konsolidere samarbejdsrelationerne mellem forskning, praksis og uddannelse. Partnerskabet vil kunne arbejde videre med følgende områder:

Uddannelsernes deltagelse

Uddannelsesinstitutioner og studerende deltager på forskellige måder i projekterne, men der er fortsat behov for at styrke tilbageløbet af viden til pædagoguddannelsen og efter- og videreuddannelserne. En del af dette vil ske naturligt i takt med, at projekterne er klar med resultater, der kan indarbejdes i et pensum. Der vil fortsat være behov for at skærpe kravene til, hvordan projekterne indtænker udviklingen af uddannelsernes vidensgrundlag.

Længerevarende samarbejder

Fremover er der fortsat behov for længerevarende eller permanente samarbejdsrelationer mellem forskning, uddannelse og praksis. I alt 28 kommuner deltager i projekter, og det tal kan blive langt højere. Det fordrer, at kommunerne tager aktivt stilling til, hvordan deltagelse i forskningsprojekter kan styrke kvaliteten af dagtilbuddene i netop deres kommune.

Tema III: Øget omsætning af forskning i uddannelse og praksis

Partnerskabet har styrket omsætningen af viden i feltet, både gennem projekternes formidling og gennem den gensidige inspiration og kompetenceopbygning, der sker i projekterne.

Det tredje fokusområde for partnerskabet har været at bringe forskningen i spil som faktor og beslutningsgrundlag i kommuner og dagtilbud, og som et integreret element i pædagoguddannelsen.

Aktiviteter og resultater

De uddelte midler har skabt mere fokus på forskningsviden i praksis og uddannelse, ikke mindst i kraft af de konkrete samspil i projekterne.

Omsætning til praksis

Alle projekter har udarbejdet formidlingsplaner, der beskriver, hvordan forskningen skal omsættes i materialer, læringsmidler og arrangementer i praksis og uddannelse. (figur 10).

Innovative processer og metoder i projekterne

Formidling og omsætning finder ikke kun sted som en formel del af projekterne, men er i høj grad også en integreret del af selve samarbejdet i projekterne. Samspillet mellem forskere, praktikere og studerende skaber læring for alle de involverede, der forplanter sig ud i de respektive miljøer.

Det sker ikke mindst gennem innovative modeller for dataindsamling og analyse, hvor praktikere og studerende deltager som egentlige medforskere for i fællesskab at skabe ny viden. Dataindsamlingen sker ofte gennem et bredt metodisk miks (mixed methods), der inkluderer etnografisk feltarbejde, videoobservationer, logbøger, refleksionsværksteder og i flere tilfælde aktiv inddragelse af børn som medundersøgere i hverdagen. Flere projekter arbejder med prøvehandlinger og legeeksperimenter i dagtilbuddene som en central del af dataindsamlingen.

Vi ser, at en stærk og flerfaglig samarbejdsstruktur ikke bare kvalificerer forskningen, men også understøtter en direkte kompetenceopbygning for de nuværende praktikere og studerende. Forskningsfeltet modnes desuden til at kunne gennemføre reelle vekselvirkningsprocesser med praksis og får større indsigt i vilkårene i både dagtilbuddene og i sektoren generelt. På den måde skaber den praksisnære forskning konkret værdi allerede under forskningsprocessen.

Intern videndeling og inspiration

Partnerskabet følger projekterne tæt og prioriterer fælles læring, både mellem de enkelte projekter og i repræsentantskab og bestyrelse. Partnerskabets sekretariat har jævnligt kontakt til de enkelte projekter. Flere projektledere har holdt oplæg på Partnerskabets fællesmøder og her givet indsigt i både de konkrete samspil i forskningsprocessen og i de foreløbige forskningsfund. Medlemmer af repræsentantskabet har givet anbefalinger til det videre arbejde med at styrke børneforskningen.

I september 2026 planlægges et fælles vidensdelingsseminar, hvor repræsentantskab og bestyrelse kan høre om projekternes fremdrift og impact, og hvor alle kan udveksle ideer til videreudvikling af den praksisnære forskning.

FIGUR 10: FORMIDLINGSFORMATER I PROJEKTERNE (RETTET MOD PRAKSISFELTET)

	ANTAL PROJEKTER
Akademiske publikationer	
Videnskabelige artikler/forskningsartikler	19
Afsluttende rapport/Ph.d.Afhandling	16
Paper	2
Produktioner til pæd. uddannelser, pædagogiske praktikere og interessenter	
Formidlingsartikler og debatindlæg	14
Inspirationsmaterialer	12
Undervisningsforløb, lærebøger mv.	9
Podcast	5
Visuel kunstnerisk formidling	4
Udgivelse på vidensplatform (UC Viden mm.)	3
Nyhedsbreve	1
Samlinger	
Konferencer	14
Internationale konferencer	11
Workshops, temadage, webinar, seminar mv.	8
Forskningscirkler, refleksionscirkler og værksteder	6
Netværk	4

Note: Oversigten viser antal projekter, der gør brug af formidlingsformatet og viser altså ikke antal publikationer/aktiviteter indenfor en kategori.

Eksempel på formidlingsplan: Projektet "En sanselig og legende sprogpædagogik"

Projektet gennemføres i samarbejde mellem forskere fra RUC, DPU og VIA, daginstitutioner og førskoleinitiativer i tre kommuner i Øst- og Vestdanmark og pædagoguddannelsen i Holstebro.

Praksisrettet formidling:

- En lærebog målrettet pædagoguddannelsen, som også kan indgå i efter- og videreuddannelse af pædagoger (forespørgsel fra Akademisk forlag foreligger)
- Visuel formidling i børnebogslignende form målrettet børn i vuggestuer og børnehaver
- Inspirationsmateriale målrettet praksisfeltet i multimodalt format, der involverer forskellige former for tekst, billeder og lydmontager
- National konference målrettet sprogvejledere, pædagoger og undervisere i pædagoguddannelsen
- Løbende formidling gennem Center for Daginstitutionsforskning sociale medier, nyhedsbreve og årskonferencer med en bred vifte af modtagere

Videnskabelig formidling:

- To ph.d.-afhandlinger
- 10-12 videnskabelige artikler, der publiceres i både danske/nordiske og internationale tidsskrifter
- Paperpræsentationer/symposier ved nordiske og internationale forskningskonferencer

Erfaringer og dilemmaer

I bevillingsperioden har partnerskabet gjort sig en række erfaringer med omsætning af forskning i praksis og uddannelse.

Forskning som del af en større vidensøkologi

Det er en vigtig fælles erfaring i partnerskabet, at forskningsviden kun er en af flere typer viden i praksisfeltet. At anerkende dette er en forudsætning for, at der kan skabes et meningsfyldt samspil mellem forskning og praksis. Forskningsviden spiller en vigtig, men begrænset rolle i en kompleks vidensøkologi, der også omfatter personalets faglighed, erfaringer og kendskab til den konkrete børnegruppe, de arbejder med. Forskningen kan sjældent levere klare svar og handlingsanvisninger ind i dette felt, men den kan give retning og tydeliggøre vidensgrundlaget for praksis. Det kræver en fagligt dygtig ledelse i praksisfeltet, der løbende inddrager forskning i de faglige drøftelser.

Der er således mange aktører, der skal involveres, når forskning skal i spil i praksis, og der er behov for at eksperimentere med nye måder at arbejde med samspillet på. Disse overvejelser ligger bag forskningstemaet "Viden til praksis", som er udbudt i 2025 og 2026.

Forskningens rammer for omsætning

Der er en tendens til, at formidlingsaktiviteter og inddragelse af praksis ved udvælgelse af forskningsspørgsmål ikke betragtes som karrierefremmende i mange forskningsmiljøer, som naturligt nok har fokus på det, som er dagsordenen i den akademiske verden. Reel omsætning kræver dog en bredere forståelse af forskningens rolle. Partnerskabet kan ikke løse denne udfordring, men kan skubbe på ved at anskueliggøre værdien af den praksisnære forskning.

Faglig ledelse i praksis

Omsætning af forskningsviden kræver også en efterspørgsel fra praksisfeltet og et fagligt ledelsesfokus – samt kapacitet til at inddrage forskningsperspektiver, fx via stillinger med tid og plads til at opsøge ny viden, så deltagelse i forskningsprojekter ikke altid kræver frikøb og vikar. Her ligger en strukturel udfordring, som partnerskabet ikke kan løfte alene.

Det videre arbejde

Der er fortsat brug for at udvikle rammerne for omsætning af forskning i praksis. Partnerskabet vil kunne arbejde videre med følgende områder:

Udvikling af rollefordelinger

Der skal fortsat skubbes på en strukturel udvikling i relationen mellem forskning og praksis, bl.a. ved at understøtte nye samarbejdsformer i kommende udbud, der inspirerer til bredere og længerevarende samarbejder. Dette arbejde kan med fordel tænkes sammen med det tidligere nævnte fokus på kommunernes rammer og muligheder for at deltage i projekter (se side 21).

Bredere forståelse af formidling

Partnerskabet kan styrke forskningens forståelse af formidling yderligere gennem kravene til ansøgninger og støtte til projekternes omsætning i praksis. Det kan understøtte projekternes bevidsthed om, at formidling ikke blot er et add-on til sidst i et projekt, men også sker løbende via samarbejdet om processen. Som tidligere nævnt skal der også fortsat arbejdes på, at forskningsviden systematisk indarbejdes i pædagoguddannelsen og efter- og videreuddannelserne.